

University of Groningen

Numerical Features of the Book of Haggai

Labuschagne, Casper

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Publication date:
2015

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Labuschagne, C. (2015, Dec 23). Numerical Features of the Book of Haggai.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Numerical Features of the Book of Haggai

A New Approach to its Compositional Structure

Please read the [General Introduction](#)

Various views on the structural design of the book of Haggai

The sections marked [blue](#) are displaced, resulting in a text contrived by the commentator in question.

Twelve of the sixteen commentators assume a break between 1,15a and 1,15b. See Observation 1.

- F. HORST (*Die Zwölf Kleinen Propheten: Nahum bis Maleachi*, in: HAT 14, 1938, 195-203):
1,1-14; [1,15a](#); [1,15b.2,1-9](#); [2,10-14](#); [2,20-23](#).
- K. ELLIGER (*Die Propheten Nahum, Habakuk, Zephania, Haggai, Sacharja, Maleachi*, in: ATD 25, 1951, 79-93):
1,1-6; 1,7-8; 1,9-11; 1,12-14; [1,15a](#); [1,15b.2,1-9](#); [2,10-14](#); [2,20-23](#).
- H. FREY (*Die kleinen nachexilischen Propheten*, in: Die Botschaft des Alten Testament, 1963, 13-43):
A: 1,1; 1,2-4; 1,5-6; 1,7-8; 1,9-11; 1,12-15a; **B:** 1,15b-2,2; 2,3-5; 2,6-9; **C:** 2,10; 2,11-14; 2,15-19; **D:** 2,20-23.
- J.G. BALDWIN (*Haggai, Zechariah, Malachi*, in: The Tyndale Old Testament Commentaries, 1972, 25-55):
I: 1,1-11; 1,12-15; **II:** 2,1-9; **III:** 2,10-19; 2,20-23.
- R. MASON (*Haggai, Zechariah and Malachi*, in: The Cambridge Bible Commentary, 1977, 1-26):
1,1-11; 1,12-15; 2,1-9; 2,10-14; 2,15-19; 2,20-23.
- A.S. VAN DER WOUDE (*Haggai, Maleachi*, in: POT 1982, 9-76):
1,1-2; 1,3-11; 1,12-15a; | 1,15b-2,2; 2,3-5; 2,6-9; | 2,10-14; 2,15-19; | 2,20-23.
- R. SMITH (*Micah-Malachi*, in: WBC 32, 1984, 145-163): **1.** 1,1-11; **2.** 1,12-15a; **3.** 1,15b-2,9; **4.** 2,10-19; **5.** 2,20-23.
- D.L. PETERSEN (*Haggai & Zechariah*, in: Old Testament Library, 1984, 17-106):
1,1-11; 1,12-15a; 1,15b-2,9; 2,10-14; 2,15-19; 2,20-23.
- P.A. VERHOEF (*The Books of Haggai and Malachi*, in: NICOT, 1987, 3-150): 1,1-15a; 1,15b-2,9; 2,10-19; 2,20-23.
- S. AMSLER (*Aggée, Zacharie 1-8*, in: Commentaire de L'Ancien Testament Xlc, Genève: Labor et Fides, 1988, 9-40):
1,1-14; [1,15a+2,15-19](#); [1,15b-2,1-9](#);
- C. and E.M. MEYERS ("The Book of Haggai", in: The Anchor Bible Dictionary III, 1992, 20-23):
1,1-11; 1,12-15a; 1,15b-2,9; 2,10-19; 2,20-23.
- H.G. REVENTLOW (*Die Propheten Haggai, Sacharja und Maleachi*, in: ATD 25,2, 1993, 5-31): 1,1-15a, 1,15b;2,1-9; 2,10-19; 2,20-23.
- P.L. REDDITT (*Haggai, Zechariah and Malachi*, in: New Century Bible Commentary, 1995, 1-34):
1,1-15a; 1,15b-2,9; 2,10-19; 2,20-23.
- D.A. DORSEY (*The Literary Structure of the Old Testament: A Commentary on Genesis-Malachi*, Grand Rapids: Baker, 1999, 315-316): 1,1.2-11; 1,12-15; 2,1-9; 2,10-19; 2,20-23.
- K. SPRONK ("Joël, Obadja, Nahum, Zefanja, Haggai, Zacharia, Maleachi", in: *De Bijbel literair*, Onder redactie van Jan Fokkelman en Wim Weren, Zoetermeer/Kapellen, 2003, 295-309): 1,1-12; 1,13-15; 2,1-9; 2,10-19; 2,20-23.
- J.D. NOGALSKI (*The Book of the Twelve: Micah-Malachi*, in: Smyth & Helwys Bible Commentary 18a, Macon GA, 2011, 761-802): **I:** 1,1-11; 1,12-15a; **II:** 1,15b-2,9; **III:** 2,10-19; **IV:** 2,20-23.
- M. LEUENBERGER (*Haggai*, in: HThKAT, 2015): 1,1-15a; 1,15b; 2,1-9; 2,10-19; 2,20-23.

Overall outline based on layout markers, content and numerical features

The four dates in the book of Haggai (in [1,1](#), [1,15b-2,1](#), [2,10](#), and [2,20](#)) divide the text into four parts:

Part 1: 1,1-15 Haggai speaks to the leaders and they respond positively: P	15 vs; 238(14x17) w.
Part 2: 2,1-9 Haggai speaks to the governor, the high priest and the people: P	9 vs; 144 w.
Part 3: 2,10-19 Haggai asks the priests to decide on a ritual question: S	10 vs; 160 w.
Part 4: 2,20-23 Haggai speaks to Zerubbabel, the governor of Judah: Col.	4 vs; 58 w.
Parts 1-4: 1,1-2,23	38 vs; 600 w.

Observation 1 The numerical evidence strongly suggests that 1,15 is part and parcel of Part 1 with its **238** (14x17) words, governed by the divine name number **17** and sealed as a literary entity. Only four of the sixteen commentaries I consulted rightly regard 1,15 as integral within the preceding passage, namely: Baldwin, Mason, Dorsey, and Spronk.

The quantitative structural analysis of the book of Haggai

Vs.	Texts	Words	Letters	יהוה	Sum w.	S/P	Structural Design
Part 1 1,1-14							The temple must now be rebuilt
1	Hag 1,1	28	111	1	28		§1 YHWH rebukes the indolent leaders
2	Hag 1,2	15	49	2-3	43/43	P	
3	Hag 1,3	7	26	4	50		§2 They let the temple lie in ruins
4	Hag 1,4	9	36		59		
5	Hag 1,5	9	35	5	68		
6	Hag 1,6	19	76		87/44	P	
7	Hag 1,7	8	31	6	95		§3 YHWH orders them to take action
8	Hag 1,8	11+	41	7	106		
9	Hag 1,9	23/34 (2x17)	84	8	129		
10	Hag 1,10	9	34		138		
11	Hag 1,11	24	90		162/75	S	
12	Hag 1,12	27	116	9-11	189		§4 The leaders and people start work
13	Hag 1,13	12	48	12-14	201		
14	Hag 1,14	28	112	15-16	229/67	P	This P is obviously out of place, for 1,15 must be linked to the preceding verses.
15	Hag 1,15	9	41		238	[]	
15	Part 1	238 (14x17)	930	16x	238 (14x17)		Part 1 is sealed by 238 (14x17) words.
Part 2 1,1-9							Reassurance: YHWH is with them
16	Hag 2,1	11	45	17	249		§1 Be aware of the situation!
17	Hag 2,2	18	68		267		
18	Hag 2,3	19	72		286		
19	Hag 2,4	24	89	18-20	310		
20	Hag 2,5	12	51		322/ 84	S	
21	Hag 2,6	19	65	21	341		§2 YHWH will fill this house with glory
22	Hag 2,7	16	62	22	357		
23	Hag 2,8	7	25	23	364		
24	Hag 2,9	18	73	24-25	382/60	P	
9	Part 2	144	550	9x	144		
Part 3 2,10-19							YHWH promises to bless the people
25	Hag 2,10	13	56	26	395		2,13-14 Haggai raises the issue of clean and unclean: 34 (2x17) words.
26	Hag 2,11	10	35	27	405		
27	Hag 2,12	25	91		430		
28	Hag 2,13	13	51		443		
29	Hag 2,14	21 34	73	28	464		
30	Hag 2,15	15	53	29	479		
31	Hag 2,16	15	59		494		
32	Hag 2,17	14 78 (3x26)	58	30	508		
33	Hag 2,18	19 19+	76	31	527		
34	Hag 2,19	15 15/34	58		542/160	S	
10	Part 3	160	610	6x	160		
Part 4 2,20-23							The significance of Zerubbabel
35	Hag 2,20	10	40	32	552		Part 4 clearly preludes on the crucial role of Zerubbabel in Zechariah 4. See below Observation 5.
36	Hag 2,21	12	44		564		
37	Hag 2,22	16	81		580		
38	Hag 2,23	20/58	81	33-35	600/58	P	
4	2,20-23	58	246	4x	58		
38	1,1-2,23	600	2336	35x	600		

Observation 2 The decision to take 1,15 numerically, on the basis of its **238** (14x17) words, as integral

within Part 1 (1,1-15) implies that the **P** in MT after 1,14 is out of place and that the traditional chapter arrangement is correct. For a comparable case, see the book of Job where the **P** after 3,1 is also out of place, because it should have been after 1,13.

Observation 3 Some crucial passages have been highlighted by **17** and **26**:

1. The leaders have to consider their attitude regarding the temple (1,8-9): **34** (2x17) words.
2. Haggai raises the issue of clean and unclean (2,13-14): **34** (2x17) words.
3. From the day the foundation of the temple was laid, YHWH will bless Judah (2,18-19): **34** (2x17) words.
4. The priests must consider what will come to pass from this day onward (2,15-19): **78** (3x26) words.

Observation 4 Most intriguingly, as noted by Klaas Eikelenboom, it was on the 21st of the 7th month in the second year of Darius (the 198th day), that YHWH said to Zerubbabel and Joshua **אֲנִי אִתְּכֶם**, 'I am with you'. This means that **197** days have passed; this number represents the numerical value of the famous words in Isaiah 7,14 **עִמָּנוּ אֵל**, 'God is with us': 70+40+50+6+1+30=197. It would be worthwhile to explore this further.

Observation 5 In the book of Haggai the name of **Zerubbabel**, the governor of Judah, is to be found **7x**, woven as a green thread into the text from the first to the last verse: 1,1; 1,12; 1,14; 2,2; 2,4; 2,21; 2,23. See the Hebrew text below. In the book of Zechariah his name occurs **4** times: 4,6; 4,7; 4,9; 4,10. The fact that Haggai 2,20-23 evidently preludes on the role of Zerubbabel in Zechariah 4, is an important piece of evidence that the books of Haggai and Zechariah constitute a close-knit compositional entity. Most intriguingly, **Zechariah** and **Malachi** have altogether **4004** (154x26) words, showing that these two books, in their turn, have also numerically been finalized and sealed as a literary unity. The conclusion to be drawn is that Haggai, Zechariah and Malachi constitute a coherent literary entity.

Words ascribed to God (WAG) in the book of Haggai

It stands to reason that the **introductions** at the beginning of God's words are not part of the words ascribed to God. However, the formulae referring to God's speaking (Column 7 below), appear to be integral within the words ascribed to God as in Ezekiel, Hosea, Joel, Micah, Zephaniah, and Zechariah.

In DS 5, 6, and 10, the referring formulae are as a matter of course integral within the *preformulated* messages YHWH orders the prophet to convey (Column 5). See the Hebrew text below.

In any case, the function of these formulae is to stress the divine character of the words ascribed to God.

Column 1: The numbering of the words ascribed to God (Ns.).

Column 2: The texts in which they are to be found (Text).

Column 3: The addressees (Addressee).

Column 4: The number of words in the introductions (**Intro**).

Column 5: The words in the utterances ascribed to God (**DS**).

Column 6: The formulae referring to God's speaking (**Ref. For.**).

Column 7: The divine utterances including the referring formulae (**WAG**).

Column 8: The total number of words devoted to God's speaking (Total).

Ns.	Text	YHWH/Addressee/Subject	Intro	DS	Ref. For.	WAG	Total
1	1,1-2	>Haggai/Zerubbabel/Joshua: Time to rebuild?	33	10	0	10	43
2	1,3-6	>Haggai/Zerubbabel/Joshua: Deliberate!	7	33	4	37	44
3	1,7-11	>Haggai/Zerubbabel/Joshua: Time to rebuild!	4	66	5	71	75
4	1,13	>Haggai>People: I am with you!	8	2	2	4	255 (15x17)
5	2,1-5	>Haggai>Zerubbabel/Joshua: Take courage!	11	66+7=73	0 [7]	73	84
6	2,6-9	>Haggai>Zerubbabel/Joshua: Restoration!	0	43+17=60	0 [17]	60	60
7	2,10-12	>Haggai>Priests: Decide about clean/unclean.	17	27	0	27	44
8	2,14	>Haggai>Priests: The offerings are unclean!	0	16	2	18	18
9	2,15-19	>Haggai> Priests: Consider what will happen!	0	76	2	78 (3x26)	78+
10	2,20-23	>Haggai>Zerubbabel: You are my chosen one!	10	40+8=48	0 [8]	48	58/136 (8x17)
	1,1-2,23		90	411	15	426	516

Observation 6 WAGs 1-6, which are about the urgent rebuilding of the temple and YHWH's promise of restoration and prosperity to Zerubbabel, Joshua, and the people, have altogether **255** (15x17) words.

WAG 9 has **78** (3x26) words. In WAGs 9-10 **136** (8x17) words are devoted to God's speaking.

I owe thanks to Klaas Eikelenboom for his constructive remarks and for having checked my article.

Haggai 1

1 בשנת שתים לדרגוש המלך בחדש השני ביום אחד לחדש
היה דבר יהוה ביד חגי הנביא אל **ורבכל**¹ בן-שלתיאל פתת יהודה
ואל-יהושע בן-יהוצדק הכהן הגדול לאמר:

1. 1,1-2 33+10=43

2 כה אמר יהוה צבאות לאמר

העם הזה אמרו לא עת-בא עת-בית יהוה להבנות: פ

2. 1,3-6 7+33+4=37=44

3 ויהי דבר יהוה ביד חגי הנביא לאמר:

4 העת לכם אתם לשבת בבתיכם ספונים

והבית הזה חרב:

5 ועתה כה אמר יהוה צבאות

שימו לבבכם על-דרכיכם:

6 זרעתם הרבה והבא מעט אכול ואין-לשבעה

שתו ואין-לשכרה לבוש ואין-לתם לו

והמשפך משפך אל-צרור נקוב: פ

3. 1,7-11 4+66+5=71=75

7 כה אמר יהוה צבאות

שימו לבבכם על-דרכיכם:

8 עליו ההר והבאתם עץ ובנו הבית

וארצה-בן ואכבדה אמר יהוה:

9 הנה אל-הרבה והנה למעט והבאתם הבית ונפתחי בו

יען מה נאם יהוה צבאות

יען ביתי אשר-הוא חרב ואתם רצים איש לביתו:

10 על-כן עליכם בלאו שמים מטל והארץ בלאה יכולה:

11 ואקרא חרב על-הארץ ועל-ההרים ועל-ההדגן

ועל-התירוש ועל-היצהר ועל אשר תוציא האדמה

ועל-האדם ועל-הבהמה ועל כל-יגיע כפים: פ

12 וישמע **ורבכל**² בן-שלתיאל ויהושע בן-יהוצדק הכהן הגדול

וכלו שארית העם בקול יהוה אלהיהם ועל-דברי חגי הנביא כאשר

שלחו יהוה אלהיהם ויראו העם מפני יהוה:

4. 1,13 8+2+2=12

13 ויאמר חגי מלאך יהוה במלאכות יהוה לעם לאמר

אני אתכם נאם-יהוה:

14 ויער יהוה את-רוח **ורבכל**³ בן-שלתיאל פתת יהודה

ואת-רוח יהושע בן-יהוצדק הכהן הגדול

ואת-רוח כל שארית העם ויבאו ויעשו מלאכה

בבית יהוה צבאות אלהיהם: פ This Petuchah in MT is out of place

15 ביום עשרים וארבעה לחדש בשני

בשנת שתים לדרגוש המלך: פ The chapter arrangement is correct.

Haggai 2

Dated introduction

1 בשבילי בעשרים ואחד לחדש

5. 2,1-5 11+73=84 Preformulated message היה דבר יהוה ביד חגי הנביא לאמר:

2 אמר-נא אל **ורבכל**⁴ בן-שלתיאל פתת יהודה ואל-יהושע בן-יהוצדק הכהן

הגדול ואל-שארית העם לאמר:

3 מִי בָכֶם הַנִּשְׁאָר אֲשֶׁר רָאָה אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה בְּכְבוֹדוֹ הָרִאשׁוֹן
וַמָּה אַתֶּם רֹאִים אֹתוֹ עַתָּה הֲלֹא כְמוֹהוּ כָאִין בְּעֵינֵיכֶם:

4 וְעַתָּה חֲנֹק **וְרַבְּבֵל**⁵ וְנֹאם־יְהוָה

וְחֲנֹק יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־יְהוֹצָדָק הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְחֹזֵק כָּל־עַם הָאָרֶץ נֹאם־יְהוָה
וַעֲשׂוּ כִי־אֲנִי אֵתְכֶם נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת:

5 אֶת־הַדְּבָר אֲשֶׁר־כָּרַתִּי אֵתְכֶם בְּצִאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
וְרוּחִי עִמָּדָת בְּתוֹכְכֶם אֶל־תִּירְאוּ: **ו**

6 כִּי כֹה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת עוֹד אַחַת מַעֲט הִיא **2,6-9 0+60=60** Preformulated message

וְאֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־הַיָּם וְאֶת־הַחֲרָבָה:

7 וְהִרְעַשְׁתִּי אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וּבָאוּ חֲמֻדַּת כָּל־הַגּוֹיִם

וּמִלֵּאֲתִי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה כְּבוֹד אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת:

8 לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת:

9 גָּדוֹל יְהוָה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
וּבְמִקְוֵם הַזֶּה אֶתֵּן שְׁלוֹם נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת: **פ**

10 בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי בַּשָּׁנָה שְׁתַּיִם לְדִרְיוֹשׁ **Dated introduction**

הָיָה דְבַר־יְהוָה אֶל־חֲנַי הַנְּבִיא לֵאמֹר: **7, 2,10-12 17+27=44**

11 כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת שְׁאַל־נָא אֶת־הַכֹּהֲנִים תּוֹרָה לֵאמֹר:

12 תָּן וְיִשָּׂא־אִישׁ בְּשֶׁר־קֹדֶשׁ בִּכְנָף בְּגָדוֹ

וְנָנַע בְּכַנְפוֹ אֶל־הַלֶּחֶם וְאֶל־הַנֶּזֶיד וְאֶל־הַנֵּיזַן וְאֶל־שֶׁמֶן וְאֶל־כָּל־מֵאֵכֶל הַיִּקְדָּשׁ
וַיַּעֲנוּ הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ לֹא:

13 וַיֹּאמֶר חֲנַי אִם־יִנָּע טָמֵא־נַפֶּשׁ בְּכָל־אֵלֶּה הַיִּטְמֵא וַיַּעֲנוּ הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמְרוּ יִטְמָא:

14 וַיַּעַן חֲנַי וַיֹּאמֶר כֵּן הָעַם־הַזֶּה וְכֵן־הַנֶּזֶיז הַזֶּה לִפְנֵי נֹאם־יְהוָה **8, 2,14 0+16+2=18=18**
וְכֵן כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְאֲשֶׁר יִקְרִיבוּ שֵׁם טָמֵא הוּא:

15 וְעַתָּה שִׁימוּ־נָא לְבַבְכֶם מִן־הַיּוֹם הַזֶּה וּמַעֲלָה **9, 2,15-19 0+76+2=78=78 (3x26)**
מִטָּרֶם שׁוּם־אֶבֶן אֶל־אֶבֶן בְּהִיכַל יְהוָה:

16 מִהַיּוֹתֶם בָּא אֶל־עֲרֻמַּת עֲשָׂרִים וְהָיְתָה עֲשָׂרָה

בָּא אֶל־הַיִּקְב לַחֲשָׁף חֲמִשִּׁים פּוֹרָה וְהָיְתָה עֲשָׂרִים:

17 הַיּוֹתִי אֵתְכֶם בַּשְּׂדֵּפּוֹן וּבִירְקוֹן וּבְכַרְדָּא אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם
וְאִין־אֵתְכֶם אֵלֶי נֹאם־יְהוָה:

18 שִׁימוּ־נָא לְבַבְכֶם מִן־הַיּוֹם הַזֶּה וּמַעֲלָה *וּמַעֲלָה **Klaas Eikelenboom has computed that the rebuilding**
מִיּוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַתְּשִׁיעִי לְמִן־הַיּוֹם **of the temple started after the 260th day of the second year**
אֲשֶׁר־יִסֹּד הִיכַל־יְהוָה שִׁימוּ לְבַבְכֶם: **of Darius, which is significant because the numerical value of**
19 הַעוֹד הַזֶּה בְּמִגּוֹרָה **his name is 2x260: 4+200+10+6+300 = 520 = דריוש.**

וְעַד־הַנֶּפֶן וְהַתְּאֵנָה וְהַרְמֹן וְעַץ הַזַּיִת לֹא נִשָּׂא מִן־הַיּוֹם הַזֶּה אֲבָרָה: **ו**

20 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה שְׁנִית אֶל־חֲנַי בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֲדָשׁ לֵאמֹר: **10, 2,20-23 10+48=58**

21 אָמַר אֶל־**וְרַבְּבֵל**⁶ פַּחַת־יְהוּדָה לֵאמֹר **Preformulated message**

אֲנִי מַרְעִישׁ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ:

22 וְהַפַּכְתִּי כְּסֵא מַמְלָכוֹת וְהִשְׁמַדְתִּי חֹזֵק מַמְלָכוֹת הַגּוֹיִם

וְהַפַּכְתִּי מַרְכָּבָה וְרַכְבִּיָּה וַיִּרְדּוּ סוּסִים וְרַכְבֵּיהֶם אִישׁ בַּחֲרָב אֲחָיו:

23 בַּיּוֹם הַהוּא נֹאם־יְהוָה צְבָאוֹת אֶקְחָה **וְרַבְּבֵל**⁷ בֶּן־יִשְׁמַתְיָד כַּחֲתָם
שְׁאֵלִיתָאֵל עַבְדִּי נֹאם־יְהוָה כִּי־בָךְ בַּחֲרַתִּי נֹאם יְהוָה צְבָאוֹת: